

DAVLAT BYUDJETINI ISLOX QILISH

Mamadjonov G‘ulomjon Ne‘matjonovich

Osiyo Xalqaro universiteti Iqtisodiyot yo‘nalishi magistranti

Annotatsiya: Maqolada O‘zbekiston Respublikasida davlat byudjetini isloh qilishning asosiy yo‘nalishlari ko‘rib chiqiladi. Amalga oshirilayotgan o‘zgarishlarning maqsad va mexanizmlari, jumladan, shaffoflikni oshirish, moliyaviy jarayonlarni raqamlashtirish va byudjet mablag‘laridan foydalanish ustidan nazoratni kuchaytirish masalalari tahlil qilinmoqda. Byudjetlashtirishning dasturiy-maqsadli usulini joriy etish va byudjet siyosatini rivojlantirishda xalqaro institutlarning roliga alohida e‘tibor qaratilmoqda.

Kalit so‘zlar: davlat budjeti, islohotlar, O‘zbekiston, shaffoflik, budjet siyosati.

So‘nggi yillarda O‘zbekistonda davlat boshqaruvi sohasida keng ko‘lamli islohotlar boshlandi, ularning asosiy elementi davlat byudjeti tizimini isloh qilish bo‘ldi. Ushbu o‘zgarishlar moliyaviy oqimlarning samaradorligi, shaffofligi va hisobdorligini oshirishga, shuningdek, byudjet tizimini zamonaviy iqtisodiyot talablariga moslashtirishga qaratilgan.

Islohotlarning markaziy yo‘nalishlaridan biri davlat xarajatlarini aniq natijalar bilan bog‘lash imkonini beradigan byudjetlashtirishning dasturiy-maqsadli usulini joriy etish bo‘ldi. Bu byudjet mablag‘laridan foydalanishning manzilliligi va samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi ma‘lumotlariga ko‘ra, 2022-yildan boshlab ushbu yondashuv sinov hududlarida joriy etila boshlandi va uni respublika miqyosida kengaytirish rejalashtirilmoqda [O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi, 2023].

Islohotlarda byudjet jarayonining shaffofligini oshirish muhim rol o‘ynaydi. 2019-yildan buyon O‘zbekiston fuqarolik byudjetini - byudjet to‘g‘risidagi qonunning soddalashtirilgan, keng jamoatchilik uchun ochiq versiyasini e‘lon qilib kelmoqda. Bu fuqarolarni davlat xarajatlarini nazorat qilishga jalb qilish va hokimiyat organlariga bo‘lgan ishonchni mustahkamlashga yordam beradi [Jahon banki, 2022].

Islohotlarning muhim yo‘nalishi byudjet tizimini raqamlashtirishdir. "Hisobot" kabi elektron platformalarning joriy etilishi byudjetni rejalashtirish, ijro etish va monitoring qilish jarayonlarini avtomatlashtirishni ta‘minlaydi. Bu korrupsiya xavfini kamaytiradi va qaror qabul qilish tezligini oshiradi [UNDP O‘zbekiston, 2021-yil].

Bundan tashqari, O‘zbekiston xalqaro moliya institutlari, jumladan, Jahon banki va XVJ bilan faol hamkorlik qilib, byudjetni rejalashtirish sohasida texnik va

maslahat yordamini olmoqda. Ushbu hamkorliklar ilg'or tajribalarni joriy etish va davlat moliya tizimining barqarorligini oshirishga xizmat qiladi [XVF, 2023].

Umuman olganda, O'zbekistonda davlat byudjetini isloh qilish moliyaviy boshqaruvni modernizatsiya qilish va resurslarni samarali taqsimlashga qaratilgan keng qamrovli o'zgarishdir. Islohotlarning keyingi muvaffaqiyati ularni amalga oshirish sifati, siyosiy iroda va institutsional barqarorlikka bog'liq bo'ladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. (2023). Byudjet islohotlari to'g'risida hisobot.
2. Saydakbarova, M. (2024). Fiskal siyosatning barqaror iqtisodiy o'sishga ta'siri. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(12).
3. Saidakbarova, M. A. (2025). FISCAL POLICY IS A FACTOR IN STIMULATING ECONOMIC GROWTH AND ENSURING STABILITY. *Modern Scientific Research International Scientific Journal*, 3(3), 64-71.
4. Jamolova, M. (2022). Characteristics of Mythological Worlds and their Impact on Human Consciousness. *Zien Journal of Social Sciences and Humanities*, 7.
5. Yusuphodjaeva, S. T., & Gafurova, S. S. (2023). Methods Of Cognitive-Behavioral Psychotherapy In The Treatment Of Rheumatoid Arthritis. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(1-2), 701-706.
6. Mamatkulov, B., Tolipova, G., Adilova, Z., & Nematov, A. (2023). ПРОБЛЕМЫ ИММУНОПРОФИЛАКТИКИ: ФАКТОРЫ ВЛИЯНИЕ НА ФОРМИРОВАНИЕ ОТНОШЕНИЯ К ИММУНОПРОФИЛАКТИКЕ.
7. Жамолов, А. Ш., & Ахмедова, Н. А. (2022). *Psychological aspects of commitment treatment Of patients with rheumatoid arthritis* (Doctoral dissertation, Doctoral Dissertation, Tashkent).
8. Jahon banki. (2022). O'zbekiston davlat moliyasi sharhi.
9. UNDP Uzbekistan. (2021). Digital Transformation in Public Finance Management.
10. XVF. (2023). Uzbekistan – Article IV Consultation Report.

